

Planstrategi for Fredrikstad kommune 2024-2027

VEDTATT I BYSTYRET 14.06.2024

1 Innholdsfortegnelse

Innhold

1	Innholdsfortegnelse	1
2	Innledning.....	2
2.1	Kommuneplanen	3
3	Føringer for kommunal planstrategi	4
3.1	Nasjonale forventninger	5
3.2	Statsforvalterens forventninger	6
3.3	Regionale planer	7
3.4	Forslag til Nasjonal transportplan 2025–2036	7
3.5	Nye føringer som kommer	8
3.6	Utvalgte offentlige utredninger,proposisjoner, meldinger o.lign.	8
3.7	Bærekraft i Fredrikstad	12
4	Planarbeid	13
4.1	Vedlegg 1: Planbehov 2024–2027	14
4.2	Vedlegg 2: beskrivelse av planer	15
4.3	Vedlegg 3: Gjeldende planer	18
5		20
6		21
7		22

2 Innledning

Planstrategi 2024–2027 er Fredrikstad kommunes oversikt over planlagt arbeid med planer og større utredninger i denne perioden. Plan- og bygningsloven slår fast at:

§ 10-1. Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Intensjonen med en planstrategi er å oppnå en bedre og mer helhetlig planlegging i kommuner og fylkeskommuner. Planer skal sees i sammenheng med hverandre, og i sammenheng med de utfordringene kommunen står overfor. Planstrategien er de folkevalgtes arbeidsplan for perioden, og viser hvilke overordnede planoppgaver som må løses. I tillegg til planene som skal utarbeides i perioden, har kommunen en rekke planer som gjelder. Disse er listet i vedlegg 3. Folkehelseloven (Lov om folkehelsearbeid) legger også føringer for arbeidet med planstrategiarbeidet:

Kommunene skal utarbeide en helseoversikt som skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunal planstrategi. Oversikten (...) skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i strategien, jf. Plan- og bygningsloven § 10-1.

Og videre – om kommunedelplaner:

Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten etter § 5 annet ledd.

Boligsosialloven (Lov om kommunens ansvar på det boligsosiale feltet) trådte i kraft 1. juli 2023. I likhet med folkehelseloven, stiller boligsosialloven krav til kommunenes planstrategiarbeid:

§ 5. Ansvar for organisering og planlegging

Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. For øvrig skal kommunen samarbeide med andre offentlige aktører som kan bidra til arbeidet for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Kommunen skal ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i strategien. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplanen etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Målene og strategiene skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten nevnt i første punktum.

2.1 Kommuneplanen

I Fredrikstad består kommuneplanen av:

1. Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi
2. Kommuneplanens arealdel

Plan- og bygningsloven slår fast at:

§ 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommuneplanens samfunnsdel er den overordnede planen for all planlegging i Fredrikstad kommune. Den skal peke ut en ønsket retning for samfunnsutviklingen, sette langsiktige utviklingsmål for Fredrikstadsamfunnet, og vise strategier for å nå målene. Kommuneplanen har en tidshorisont på minimum 12 år.

Kommunens fireårige handlingsprogram med årlige budsjetter er definert som kommuneplanens handlingsdel. Handlingsdelen viser prioriteringene på kort sikt.

Gjeldende kommuneplan, samfunnsdelen, ble vedtatt av bystyret i mai 2018, for perioden 2018–2032.

Arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel fra 2018 skal vise koblingen mellom de overordnede samfunnsmålene og kommunens arealplan. I og med arealstrategien i 2018 fikk kommunen sin første arealstrategi.

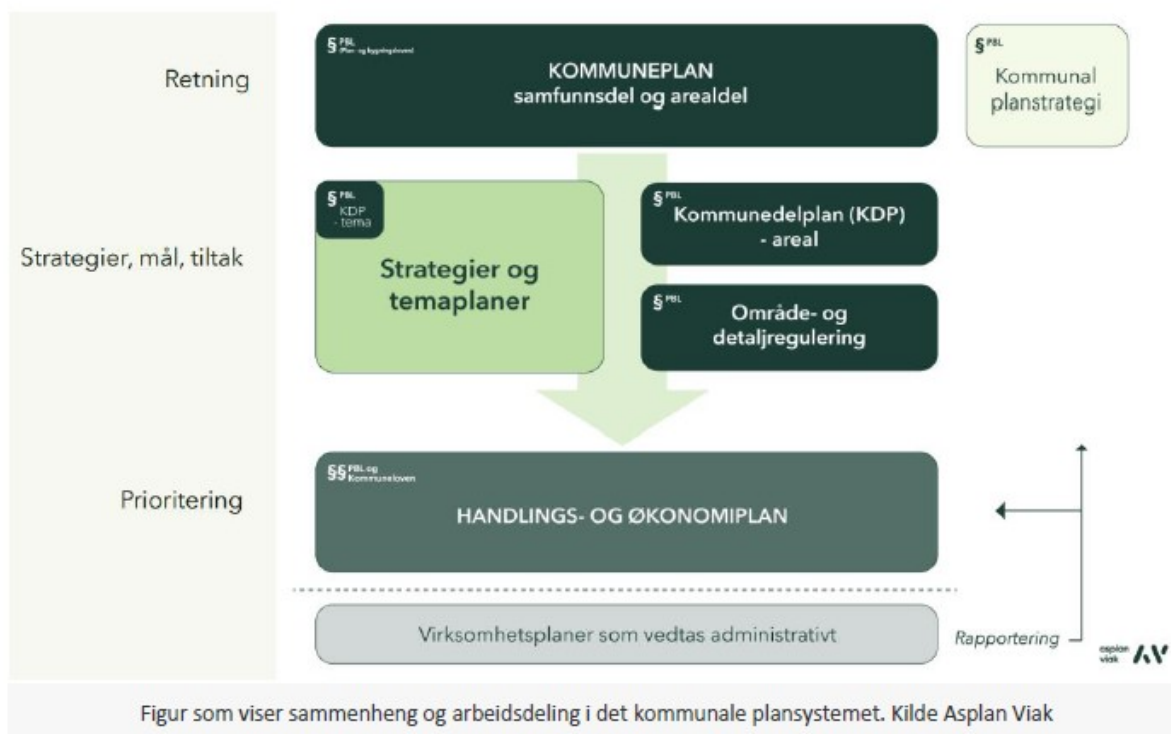
Rullering av kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi

Ved rullering av kommuneplanens samfunnsdel bør planens mål og strategier for å få en klarere retning, og en bedre målstruktur som lettere kan følges opp i kommunens øvrige plansystem.

En bedre målstruktur vil også kunne gjøre det enklere å synliggjøre hvordan kommunens prioriteringer i handlingsprogram og budsjett henger sammen med overordnede mål og ønsket retning for samfunnsutviklingen. Kommunen er i ferd med å innføre et nytt styringssystem, Framsikt, og med det en helhetlig gjennomgang av kommunens plansystem. Dette vil sees i sammenheng med rullering av samfunnsdelens mål og strategier.

En rullering med tilpasning av arealstrategien i gjeldende samfunnsdel, kan bidra til å sikre en bærekraftig arealpolitikk i kommunen, og en bedre sammenheng med kommuneplanens arealdel, og framtidige rulleringer av denne

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni 2023. Fredrikstad kommune tar med seg kommuneplanen inn i neste periode, og bygger videre på den.

3 Føringer for kommunal planstrategi

Fredrikstad kommune utarbeider og oppdaterer kunnskapsgrunnlaget for kommunens planlegging. Oppdatert kunnskapsgrunnlag ligger her:

- [Kunnskapsgrunnlag - Fredrikstad kommune](#)

I tillegg til kunnskapsgrunnlaget vises det også til kommunens folkehelseoversikt og levekårskartlegginger, samt kommunens egen oversikt over boliger.

- [Folkehelseoversikten 2022](#)
- [Levekårskartlegging - Fredrikstad kommune](#)

En nærmere drøfting av kommunens boligsosiale arbeid kommer i boligplanen, som er under arbeid. Boligplanen skal beskrive de muligheter og utfordringer som utviklingen på boligmarkedet gir for samfunn og innbyggere. Planen skal fastsette kommunens overordnede mål og strategier for boligarbeidet. Planen skal bidra til at flest mulig kan skaffe seg en god bolig på egenhånd, å forebygge at flere blir vanskeligstilte på boligmarkedet, samt sikre god og effektiv hjelp fra kommunen til de som ikke selv klarer å skaffe eller beholde bolig.

Fredrikstad kommune vil i planstrategiperioden søke samarbeid med Sarpsborg kommune, for å undersøke muligheten for å utarbeide felles planer - der det kan være hensiktsmessig. Dette vil det bli tatt stilling til ved politisk vedtak av planprogram for de kommende planene.

I tillegg til lovverk, må Fredrikstad kommune forholde seg til en rekke føringer fra nasjonalt og regionalt hold. De viktigste føringene er:

- nasjonale forventninger
- statsforvalterens forventninger
- regionale planer
- utvalgte offentlige utredninger, proposisjoner, meldinger, og lignende

3.1 Nasjonale forventninger

Hvert fjerde år presenterer regjeringen sine forventninger til planleggingen i kommuner (og fylkeskommuner). [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no).

De nasjonale forventningene til kommunal planlegging fra juni 2023 slår fast at planleggingen skal fremme bærekraftig utvikling, og det vises til betydningen av lokale og regionale myndigheter for at Norge skal kunne nå målene:

Norge har sluttet seg til 2030-agendaen med 17 mål for å fremme en sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling. Som samfunnsutviklere, tjenesteytere og planmyndigheter, er fylkeskommunene og kommunene avgjørende for at vi skal lykkes med å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling i hele landet. De nasjonale klima- og miljømålene gir rammer for planleggingen og er sentrale for at bærekraftsmålene kan nås.

Forventningene gir retning for hvordan bærekraftsmålene kan følges opp, men er ikke uttømmende. Regjeringen understreker at:

Det er derfor viktig at planprosessene brukes for å drøfte hvordan bærekraftsmålene kan følges opp ut fra de utfordringene og mulighetene som er mest aktuelle lokalt og regionalt.

De viktigste planutfordringene framover er: Reduserte klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. I tillegg kommer kommunenes utfordringer, blant annet befolkningens tjenestebehov som følge av demografiske endringer.

Det legges stor vekt på de lokale forskjellene, og at kommunene selv er best egnet til å vurdere egne planbehov.

Kapittelinnstillingen i forventningsskrivet følger de fem overordnede perspektivene fra 2030-agendaen:

- Sosial bærekraft
- Økonomisk bærekraft
- Miljømessig bærekraft
- Samfunnsikkerhet og beredskap
- Samarbeid for å nå målene

De nasjonale forventningene legger større vekt enn tidligere på samfunnsikkerhet og beredskap, herunder:

- Naturfarer og klimatilpasning
- Forsvarets arealbehov
- Vern av dyrka jord

- Rent og trygt drikkevann
- Risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for bedre planer

Det er også kommet nye nasjonale mål for vann og helse: [Nasjonale mål for vann og helse med gjennomføringsplan - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/vann-og-helse/nasjonale-mal-for-vann-og-helse-med-gjennomforingsplan), noe som viser at betydningen av drikkevann har høy prioritet.

De nasjonale forventningene slår fast at:

«Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er derfor en viktig del av kommunale planer (...) Kommunens drikkevannsforsyning skal inngå i vurderingen av samfunnssikkerhet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Drikkevannskilder tas hensyn til og sikres i planlegging, blant annet for å redusere behovet for vannrensing

3.2 Statsforvalterens forventninger

Statsforvalteren fremmer årlig sine forventninger til kommunal planlegging: [Forventningsbrev til kommunene 2024 | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#).

Statsforvalteren vektlegger også betydningen av de nasjonale forventningene til kommunal planlegging, i tillegg til å fremme egne anbefalinger. Hovedpunkter fra statsforvalterens forventninger til kommunene er:

- Planstrategien må inneholde en vurdering av kommunens arbeid med reduksjon av klimagassutslipp, jf. [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - Lovdata](#), og ha tydelige satsingsområder, mål og tiltak for reduksjon. Vi anbefaler også at planstrategien tar for seg utviklingstrekk og utfordringer som følge av klimaendringer, og hvilken betydning dette vil ha for kommunen.
- Statsforvalteren viser også til [Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging - Lovdata](#). Det legges stor vekt på betydningen av samordnet areal- og transportplanlegging for å redusere utslipp av klimagasser.
- Kommunens rolle i å begrense tap av naturmangfold, og restaurering av natur:

«Tap av naturmangfold skjer nå i et så høyt tempo at vi snakker om en naturkrise. Kommunen har en nøkkelrolle i arbeidet med å stanse tapet av natur i kraft av å være planmyndighet. Planstrategien bør diskutere hvordan 2030-målene i naturavtalen, om 30 prosent bevaring av land og hav og at 30 prosent av naturen som i dag er ødelagt, skal restaureres, skal følges opp i kommuneplanen»

(...) Planstrategiene bør derfor inneholde en vurdering av behovet for å innhente ny kunnskap eller oppdatere eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i kommunen. Dette er særlig viktig som grunnlag for revisjon av kommuneplanens arealplaner.

Planstrategien bør diskutere hvordan 2030-målene i naturavtalen, om 30 prosent bevaring av land og hav og at 30 prosent av naturen som i dag er ødelagt, skal restaureres, skal følges opp i kommuneplanen.»

- Kommunens rolle i jordvernet:

«Kommunen skal legge gjeldende nasjonale og regionale føringer for jordvern og landbruk til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Nasjonal jordvernstrategi ble sist oppdatert i 2023, og jordvernålet er strammet inn til årlig omdisponering av

dyrka jord skal begrenses til under 2 000 dekar per år og jordbruksareal skal bevares for framtidig matproduksjon. Jordvernstrategien er forankret i FNs bærekraftsmål, og har også mål om økt bærekraftig matproduksjon og matberedskap.»

Statsforvalteren anbefaler at kommunene vurderer å stadfeste en nullvisjon for omdisponering av dyrka jord.

- Statsforvalteren viser til boligsosialloven fra 2022, og understreker kommunens ansvar (§ 5): [Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet \[boligsosialloven\] - Lovdata:](#)

«Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. For øvrig skal kommunen samarbeide med andre offentlige aktører som kan bidra til arbeidet for vanskeligstilte på boligmarkedet.

(...) Kommunen skal ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i strategien. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplanen etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Målene og strategiene skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten nevnt i første punktum.»

- Det legges videre vekt på samfunnssikkerhet og beredskap, og statsforvalteren anbefaler at:
«I den kommunale planstrategien bør kommunen beskrive utviklingstrekk, utfordringer og strategiske valg knyttet til samfunnssikkerhet.»

3.3 Regionale planer

Østfold fylkeskommune har startet sitt arbeid med regionale planer for Østfold, som på sikt vil erstatte fylkesplanen «Østfold mot 2050» ([Fylkesplan - Østfold mot 2050](#)).

Disse er:

- Økt livskvalitet, deltakelse og likeverd
- Kompetanse og verdiskaping
- Areal og mobilitet

Planene vil bygge på planstrategi for Viken (Veien til et bærekraftig Viken - regional planstrategi 2020–2024), og for planprogram for Vikens tre planer.

Fredrikstad kommune har deltatt i Vikens arbeid med plangrunnlag, og vil delta i planarbeidet for Østfold. Når planene er ferdigstilt (planlagt i 2025) vil de utgjøre viktige føringer for alle Østfoldkommuner. Dette vil Fredrikstad kommune følge opp i eget planarbeid.

Det er et økt behov for en sterkere regional bevissthet. For mange av de kommende plan- og utredningsoppgavene blir dette et viktig perspektiv.

3.4 Forslag til Nasjonal transportplan 2025–2036

Forslag til NTP 2025–2036: [Meld. St. 14 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#), lagt fram mars 2024, inneholder to tiltak/satsinger som direkte berører Fredrikstad kommune:

- Effektpakken «Flere og raskere tog på Østfoldbanen»: Utbygging av dobbeltspor på strekningen Haug–Seut samt flere mindre infrastrukturtiltak vil gi to tog i timen i grunnrute mellom Oslo og Fredrikstad og fire tog i timen i rush. Det er prioritert 2,1 milliarder kroner i første seksårsperiode (2025–2030) og 13,8 milliarder kroner i andre seksårsperiode (2031–2036).
- Byvekstavtale for Nedre Glomma: Forhandlingene om byvekstavtale for Nedre Glomma, som startet mars 2024, er omtalt i NTP-forslaget. De økonomiske rammene for en byvekstavtale for Nedre Glomma er ikke spesifisert i NTP, men i statsbudsjettet for 2024 er det satt av 173,8 milliarder kroner. I statens mandat for byvekstavtaleforhandlingene for Nedre Glomma er den samme summen lagt til grunn årlig fram til 2033. En byvekstavtale er en gjensidig forpliktende avtale mellom staten og lokale parter (Fredrikstad og Sarpsborg kommuner samt Østfold fylkeskommune), med nullvekstmålet for personbiltrafikken som overordnet mål. Staten har gjennom sitt mandat varslet at Nedre Glomma-regionen i en eventuell byvekstavtale må konkretisere tydelige forpliktelser om fortetting/arealbruk og parkeringsrestriksjoner.

3.5 Nye føringer som kommer

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Regjeringens forslag til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet er under utarbeidelse. Når de er vedtatt vil de ha stor betydning for kommunenes planlegging.

Det samme gjelder byvekstavtalene, dersom de blir inngått, og nye regionale planer for Østfold. I sum vil dette kunne gi skjerpede og til dels nye krav til kommuneplanens arealdel.

3.6 Utvalgte offentlige utredninger, proposisjoner, meldinger og lignende

Det er svært mange offentlige utredninger, proposisjoner, meldinger og lignende som er viktige for planlegging i Fredrikstad. Her nevnes noen av de viktigste:

[Prop. 41 S \(2022–2023\) - Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken](#)

Bypakke Nedre Glomma fase 2 skal bidra til å gjøre transportsystemet i Nedre Glomma mer effektivt, robust og bærekraftig. Prosjektene og tiltakene som ligger til grunn for Bypakke Nedre Glomma fase 2 er bygd på målet om at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy i byområdene skal reduseres gjennom effektiv arealbruk, og at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange.

[NOU 2023: 25 - regjeringen.no: Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050](#): Utvalget anbefaler at alle beslutninger som tas i dag baseres på et mål om at så godt som alle klimagassutslipp i Norge må være fjernet for godt innen 2050. Norsk klimapolitikk må vektlegge varig omstilling til nullutslipp og tempoet i omstillingen må økes. Et av flere forslag i NOU-en er at kommunene får et tydelig og lovfestet ansvar for å bidra i omstillingen til et lavutslippssamfunn, og at staten må legge til rette for at kommuner kan føre en ambisiøs klimapolitikk.

[NOU 2022: 6 - regjeringen.no: Nett i tide, Strømnettutvalgets utredning](#)

Utvalget fremmer en rekke forslag til tiltak for en bedre utnytting av eksisterende nett og mer effektive prosesser ved bygging av nytt eller utbedring av kraftledningsnettet. Utvalget påpeker behovet for større involvering av berørte kommuner på et tidligere tidspunkt i nettselskapets planlegging av nytt nett og større utbedringer av eksisterende nett før kommuner mottar sak på høring fra konsesjonsmyndighetene. Utvalget anbefaler at

nettselskapene ser sine planer opp mot kommunenes arealplaner så tidlig som mulig, og vurderer eventuelle tilpasninger.

[NOU 2023: 3 - regjeringen.no](#) : *Mer av alt – raskere, Energikommisjonens utredning*

Utredningen inneholder en kartlegging av energibehovene og forslag til økt energiproduksjon og energieffektivisering i et 2030-perspektiv, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft og at rikelig tilgang på fornybar kraft fortsatt skal være et konkurransefortrinn for norsk industri. I dette perspektivet fastslår utvalget at det er tidskritisk å øke utbyggingstakten. Kommisjonen peker på kommunenes rolle i dag og på mulige fremtidige roller, samt behovet rådgiving til kommuner. Kommisjonen anbefaler større økonomiske fordeler for vertskommuner for fornybar energi som investerer sin naturkapital med irreversible naturinngrep til følge.

[Meld. St. 15 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#) : *Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjeller.*

Det er bred tverrpolitisk enighet om de tre nasjonale folkehelsemålene:
Norge skal være blant de tre landa i verden som har høyest levealder
Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller

Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen

Utjevning av sosiale helseforskjeller løftes fram som den viktigste prioriteringen på tvers av innsatsområdene i folkehelsemeldingen. Sosiale helseforskjeller er systematiske forskjeller i helsetilstand som følge av forskjeller i sosiale og økonomiske kategorier, slik som yrke, utdanning og inntekt. Dette er helseforskjeller som er skapte av samfunnet, og som det er mulig å gjøre noe med.

Folkehelsemeldingen har seks hovedinnsatsområder: de samfunnsskapede vilkårene for god helse, levevaner og forebygging av ikke-smittsamt sykdommer, psykisk helse og livskvalitet, vern mot helsetrusler og rett til et sunt miljø, kommunikasjon og innbyggerdialog og forebyggende arbeid i helse- og omsorgstjenestene.

[NOU 2020: 16 - regjeringen.no](#): *Levekår i byer — Gode lokalsamfunn for alle*

By- og levekårsutvalget har utredet levekårs- og integreringsutfordringer i områder i og rundt de store byene i Norge. Utvalget foreslår strategier og tiltak for å sikre at alle kan bo og vokse opp i trygge og inkluderende lokalsamfunn med gode boforhold, gode oppvekstvilkår, gode levekår og gode forutsetninger for integrering. Mange av strategiene og tiltakene har stor overføringsverdi til kommunens tiltaksarbeid. NOU 2020:16 var et viktig forarbeid til Meld. St. 28 (2023-2023).

[Meld. St. 28 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#): *Gode bysamfunn med små skilnader*

«Gode bysamfunn med små skilnader» samler regjeringens politikk for å styrke den sosiale bærekrafta i norske byer og nabolag, gjennom å legge til rette for gode levekår, høy livskvalitet og gode oppvekst- og nærmiljø. Meldinga viser til generell økonomisk politikk, universelle velferdsordninger og offentlige tjenester med mål om å redusere sosiale og geografiske ulikheter og fremme velferd. Tiltak for å styrke planlegging, boligpolitikk og nærmiljø er vektlagt for at befolkningen kan leve gode liv. For å bidra til gode levekår og samfunnsdeltakelse, vektlegger meldinga innsats for gode oppvekstvilkår og bedre helse, inkludering i utdanning og arbeidsliv, og tiltak for å styrke deltakelse og forebygge utenforskap. For regjeringa er områdesatsingene i levekårsutsatte områder et viktig tiltak for å bedre bo- og nærmiljøa og tjenestetilbudet i de byene som trenger det mest.

[Meld. St. 23 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#): *Opptappingsplan for psykisk helse (2023–2033).*

Regjeringen har valgt tre innsatsområder for opptappingsplanen:

1. helsefremmende og forebyggende psykisk helsearbeid

2. gode og tilgjengelige tjenester der folk bor
3. tilbudet til personer med langvarige og sammensatte behov

I starten av planperioden, står tverrsektorielle helsefremmende og forebyggende innsatser sentralt. Grunnlaget for god psykisk helse og livskvalitet legges gjennom hele livet og på mange arenaer. Tiltakene må derfor utvikles og iverksettes i flere sektorer. Regjeringen vil videre prioritere å styrke tilgangen til lavterskeltjenester i kommunene som ikke krever henvisning eller diagnose.

[Meld. St. 13 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#): *Bustadmeldinga — Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet*. Det overordna målet med boligpolitikken er at folk skal kunne bo i en egnet bolig. I meldinga er det fire innsatsområde for boligpolitikken:

1. Flere skal få mulighet til å eie egen bolig;
2. Leiemarkedet skal være trygt og forutsigbart
3. Ta vare på boligene vi har, og bygge de vi trenger
4. Forsterke innsatsen for de som ikke selv klarer å skaffe seg og beholde en egnet bolig.

Det skal sikres at kommunene har de forutsetningene og rammevilkårene de trenger for å kunne ta en aktiv boligpolitisk rolle ut fra lokale forhold, prioriteringer og nasjonale mål.

[Meld. St. 38 \(2020–2021\) - regjeringen.no](#): *Nytte, ressurs og alvorlighet— Prioritering i helse- og omsorgstjenesten (Meld. St. 38 (2020-2021))*: Regjeringen vil legge kriteriene – nytte, ressurs og alvorlighet – til grunn for prioritering i helse- og omsorgstjenesten. Meldingen beskriver tre særtrekk ved kommune som får konsekvenser for prinsippene for prioritering:

1. Kommunens brede samfunnsoppdrag. Når kommunens ledelse skal fatte beslutninger om ressursfordeling, må det også tas hensyn til andre sektorer enn helse- og omsorgstjenesten. I daglig drift og i planlegging av tjenestetilbudet må kommunen vurdere og prioritere ressursbruk på tvers av de ulike sektorene.
2. Kommunens ansvar for at befolkningen skal kunne leve med sin tilstand. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil ofte måtte forholde seg til flere problemer eller diagnoser av gangen, og ha som mål at pasienten/brukeren settes i stand til å mestre sin tilstand og leve et godt liv med den sykdommen eller tilstanden man har.
3. Ulikhetene i forskningsgrunnlaget og systematisk dokumentasjon for tiltak som iverksettes i ulike deler av helse- og omsorgstjenesten.

[Tre ekspertgrupper til prioriteringsmeldingen - regjeringen.no](#): *Ny prioriteringsmelding skal legges frem i løpet av 2024*. Det er nedsatt tre ekspertgrupper:

1. *Perspektiv* - ekspertgruppen skal gi en vurdering av om dagens helsetjenesteperspektiv fortsatt bør legges til grunn for prioriteringer i helse- og omsorgstjenestene, eller om et bredt samfunnsperspektiv - eller elementer av dette - bør legges til grunn.
2. *Tilgang* - ekspertgruppen skal utrede problemstillinger og eventuelt foreslå tiltak knyttet til forholdet mellom nasjonale prioriteringsbeslutninger på gruppenivå (i System for Nye metoder og i ordningen for forhåndsgodkjent refusjon) og beslutninger om enkeltpasienters tilgang til disse metodene på individnivå.
3. *Åpenhet* - ekspertgruppen skal vurdere konsekvenser av økt åpenhet, og dersom det er hensiktsmessig, foreslå tiltak som kan styrke åpenhet og etterprøvnbarhet i prioriterings-beslutningene på systemnivå og kliniske beslutninger på individnivå.

[Demensplan 2025 – Et mer demensvennlig samfunn](#) : Demensplan 2025 er den tredje nasjonale demensplanen og er regjeringens femårsplan (2021–2025) for å forbedre tjenestetilbudet til personer med demens og deres pårørende. Målene i planen:

1. Personer med demens og deres pårørende fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.
2. Personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfulle liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet som er tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.
3. Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.

Planen har fire Hovedinnsatsområder med tiltak:

1. medbestemmelse og deltakelse
2. forebygging og folkehelse
3. gode og sammenhengende tjenester
4. planlegging, kompetanse og kunnskapsutvikling

[Tid for handling — Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste \(NOU 2023:4\)](#):

Kommisjonen er bedt om å gi en helhetlig og kunnskapsbasert vurdering av behovene for personell og kompetanse frem mot 2040 i lys av sentrale utviklingstrekk og behovet for å ivareta en bærekraftig og sammenhengende helse- og omsorgstjeneste. Mer konkret går kommisjonen nærmere inn på tiltak for å utdanne, rekruttere og beholde personell i helse- og omsorgstjenestene i hele landet på kort og lang sikt, gitt utviklingstrekk som vil påvirke tilbudet av og etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester i årene fremover.

Kommisjonens modell – tiltaksområder for løsning av personellutfordringene:

1. Mer effektiv organisering og samhandling i helse- og omsorgstjenestene
2. Bedre bruk av tilgjengelig kompetanse gjennom god oppgavedeling – bygge nedenfra
3. Arbeidstidsordninger som gir god personellutnyttelse, trivsel og kvalitet i tjenestene
4. Utdanning, kompetanseutvikling og karrieremuligheter for personellet
5. Gode prioriteringer for en bedre bruk av tilgjengelig personell
6. Teknologi og digitale løsninger kan redusere behovet for personell

[Gjennomgang av allmennlegetjenesten - regjeringen.no](#): Ekspertutvalget har gitt regjeringen konkrete forslag til både organisering og finansiering av fastlegeordningen. Rapporten inneholder 59 anbefalte tiltak fordelt på 3 tema: Flere leger til kommunen – flere sammen (leger og annet helsepersonell) - færre oppgaver til fastlegene

Andre relevante dokumenter:

[read-the-full-report.pdf \(instituteofhealthequity.org\)](#) *“Marmot-rapporten!”: Rapid review of inequalities in health and wellbeing in Norway since 2014*

[NAVs strategi - nav.no](#): Virksomhetsstrategi for NAV: NAV 2030

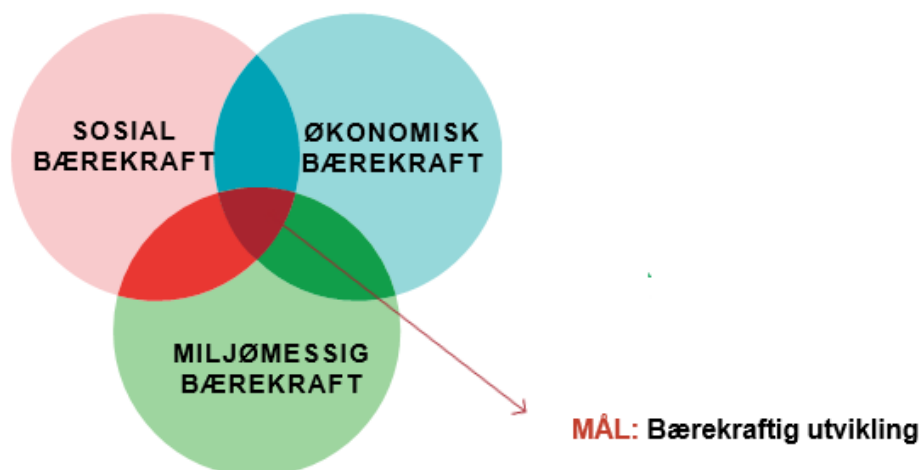
[Meld. St. 24 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#): Fellesskap og mestring – bu trygt heime.

[NOU 2023: 13 - regjeringen.no](#): På høy tid - Realisering av funksjonshindredes rettigheter

[Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027: Kortere ventetider og en felles helsetjeneste - regjeringen.no](#)

3.7 Bærekraft i Fredrikstad

Fredrikstad kommune har lange tradisjoner for å jobbe med bærekraft. Kommuneplanens samfunnsdel for 2018–2030 legger stor vekt på dette, og vi tar vår del av ansvaret for at bærekraftsmålene kan nås. Det gjør vi ved å basere kommuneplanens samfunnsdel på de tre bærekraftselementene; miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og økonomisk bærekraft.

Innsatsområder i samfunnsdelen 2018-2030

Sosial bærekraft:

- å leve i Fredrikstad

Økonomisk bærekraft:

- å skape i Fredrikstad

Miljømessig bærekraft

- å møte fremtiden i Fredrikstad

Kunnskapsgrunnlaget for kommunens planarbeid, oppdateres løpende, med ny kunnskap på bærekraftsområdene (se Kunnskapsgrunnlag - Fredrikstad kommune)

4 Planarbeid

Vedlegg 1 viser behov for planer

Vedlegg 2 viser beskrivelse av planer

Planbehovet er fundert på følgende kriterier:

- 1 Planen må være av strategisk viktig betydning, for å nå overordnede mål i kommuneplanen
- 2 Planen skal behandles av bystyret
- 3 Planen har et stort omfang; den er viktig for mange
- 4 Planen er tverrsektoriell
- 5 Planen er lovpålagt og/eller sterkt framtreddende i nasjonale forventninger

Ikke alle kriterier må være oppfylt for alle planer, men kriterium 1 er et minimum: Planen må være av strategisk viktig betydning og kunne kobles til overordnede målsettinger (og utfordringer).

Framdriften angir hvilken prioritet planoppgaven har. Jo raskere framdrift, jo høyere prioritet. Dette er også sett i sammenheng med samlet ressursbruk og -behov.

En rekke planer er kommunedelplaner, og vil følge plan- og bygningslovens krav til planprogram, medvirkning og høring. Det er også planer som ikke omfattes av plan- og bygningsloven, som i dokumentet omtales som temaplaner.

Planene er i vedlegget ordnet slik:

- Kommuneplanen og kommunedelplaner etter plan- og bygningsloven
- Områdereguleringer
- Temaplaner
- Strategier

Kommuneplanen, kommunedelplaner og områdereguleringer følger plan- og bygningslovens krav til denne plantypen (om blant annet planprogram, medvirkning og høring).

Temaplaner er alle andre planer, som avgrenses med tema. De må ikke, men kan, følge plan- og bygningslovens bestemmelser om blant annet medvirkning og høringstid.

Strategier operasjonaliserer overordnede mål.

Planbehovet viser bredden i kommunens virksomhetsområde. Viktige utfordringer og planoppgaver må løses gjennom tverrfaglig arbeid.

4.1 Vedlegg 1: Planbehov 2024–2027

PLANER	Rullering av eksisterende plan	Ny plan	Forventet vedtak
Kommuneplanen og kommunedelplaner etter plan- og bygningsloven			
Kommuneplanens samfunnsdel (med arealstrategi)	Rullering		2026
Kommunedelplan overvann	Rullering		2026
Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka	Rullering		2026
Kommunedelplan naturmangfold	Rullering		2026
Kommunedelplan oppvekst	Rullering		2026
Områdereguleringer			
Områderegulering Gamlebyen		Ny	2024
Områderegulering Viken Park		Ny	2024
Områderegulering Vikane/Hankøysund		Ny	2025
Områderegulering Torp bruk		Ny	2025
Områderegulering Moum		Ny	2027
Temaplaner			
Boligplan		Ny	2024
Helseberedskapsplan	Rullering		2024
Plan for gatenett og gatebruk i Fredrikstad bysentrum		Ny	2024
Plan for skolebygg mot 2040		Ny	2024
Radikalisering, hatkriminalitet og ekstremisme		Ny	2024
Plan for barnehagebygg	Rullering		2025
Framtidens fergetilbud i Fredrikstad		Ny	2026
Strategier			
Anskaffelsesstrategi	Rullering		2024
Frivillighetsstrategi		Ny	2024
Strategi for helse og velferdsteknologi		Ny	2024
Arbeidsgiverstrategi	Rullering		2025
Energistrategi for Fredrikstad		Ny	2025
Fargeveileder		Ny	2025
Lysstrategi		Ny	2025
Strategi for Isegran		Ny	2025
Strategi for Øra		Ny	2025
Strategi for masseuttak og deponibehov for Fredrikstad		Ny	2026

4.2 Vedlegg 2: beskrivelse av planer

Navn på plan	Beskrivelse
--------------	-------------

Kommuneplan, kommunedelplaner

Kommuneplanens samfunnsdel (med arealstrategi)	Kommunens overordnede plan for samfunnsutviklingen, og førende for all annen planlegging. Foreslått rullering tar utgangspunkt i forenklet rullering av dagens plan, samt tilpasning av arealstrategien for å sikre en bærekraftig arealpolitikk i kommunen. Arealstrategien er bindeleddet mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Samfunnsplanen med arealstrategi legger føringer for en framtidig rullering av kommuneplanens arealdel.
Kommunedelplan overvann	Planen skal legge grunnlaget for planlegging på arealnivå samt beskrive kommunens strategier for fremtidens overvannshåndtering. Den skal også være en veileder for planleggere på alle nivåer.
Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka	Visjon, mål, og strategier for kommunens idretts- og friluftslivspolitik. Skal sikre alle innbyggere tilgang til fysisk aktivitet gjennom helhetlig planlegging av arealer og anlegg.
Kommunedelplan naturmangfold	Plan for forvaltning og vern av lokal natur, som skal øke kunnskapen om naturmangfold. Foreslå bevarings- og restaureringstiltak og gi retningslinjer for saksbehandling i arealsaker. Handlingsplan fremmede arter, Handlingsplan bekker og Handlingsplan Hunnebunn innarbeides i denne planen, og temaplan fremmede arter, samt tiltaksplan for vannforekomster (mm)
Kommunedelplan oppvekst	Kommunedelplan for hele oppvekstområdet, følger opp kommuneplanens samfunnsdel. Nye lovkrav (blant annet krav om en plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer blant barn og unge) innlemmes her.

Områdereguleringer

Områderegulering Gamlebyen	Hovedmålet med områdereguleringsplanen er å sikre en bærekraftig utvikling av Gamlebyen, Hagebyen og Kongsten som kulturminne.
Områderegulering Viken Park	Utvikling av et regionalt industriområde for Nedre Glomma.
Områderegulering Vikane/Hankø Sund	Utvikle Hankø Sundområdet som et regionalt og nasjonalt fritidsaktivitetsområde med fokus på seilspport, maritim turisme og friluftsliv.
Områderegulering Torp bruk	Transformasjon av et gammelt industriområde til et lokalsenter med bolig, lokalservice og næring.
Områderegulering Moum	Utvikling av næringsområde med hovedfokus på avlastning av havnefunksjoner på Øra.

Temaplaner

Boligplan	Plan for framtidig målrettet boligpolitikk som skal tilrettelegge for godt boligsosialt arbeid og god utnyttelse av virkemidler og ressurser. Tre fokusområder: Bolig, tjenester og boligsosial politikk. Knyttet til mål og tiltak i nasjonal strategi 2021–2044, og til overordnet planverk: Sosial-økonomisk- og miljømessig bærekraft og tilhørende innsatsområder. Erstatte tidligere Boligsosial plan og Kommunedelplan for bolig – boligpolitisk plan.
Helseberedskapsplan	Overordnet plan for håndtering av sosiale og helsemessige katastrofer/kriser. Tett koblet til kommunens overordnede krise- og beredskapsplan. Plan for psykososiale kriser og plan for smittevern inngår også i denne planen.
Plan for gatenett og gatebruk i Fredrikstad bysentrum	Helhetlig gatebruk i Fredrikstad. Skal beskrive mobiliteten (gående, syklende, kollektiv, bil og næringstransport).
Plan for skolebygg mot 2040	Planen beskriver hvordan byggene kan brukes best mulig, forslag til framtidig struktur, rehabilitering og utbygging.
Radikalisering, hatkriminalitet og ekstremisme	Planen beskriver lokal situasjon, hvordan kommunen jobber for å forebygge og sette inn tiltak mot radikalisering, ekstremisme og hatkriminalitet på alle nivåer, hvem vi samarbeider med og hvordan, samt strategier og mål for arbeidet.
Plan for barnehagebygg	Rulleringen vil gi nyere kunnskapsgrunnlag, hvor oppdaterte søkertall fra hovedopptak, befolkningsvekst, pågående- og planlagt byutvikling med boligutbygging sammen vil gi et bilde av områder med kapasitetsbehov for barnehageplasser. Barnehagestrukturen vil måtte støtte opp om overordnede mål om en bærekraftig utvikling.
Framtidens fergetilbud i Fredrikstad	Framtidig rutetilbud, finansiering, kobling til øvrig kollektivtilbud, investerings- og utviklingsbehov.

Strategier

Anskaffelsesstrategi	Overordnet plan for kommunens anskaffelser.
Frivillighetsstrategi	Til grunn for strategien ligger at Fredrikstad kommune ønsker å være en samskapende kommune, der innbyggere, sivilsamfunnet og kommunen samhandler om løsninger til det beste for samfunnet. Strategien peker ut noen særskilte innsatsområder, med tilhørende mål og strategier, som skal bidra til å styrke frivillighetens posisjon og arbeid med frivillighet i vår kommune.
Strategi for Isegran	En helhetlig strategi for utvikling og forvaltning av Isegranområdet, med tilknyttede aktiviteter

Strategi for helse og velferdsteknologi	Strategi for e-helse og innføring av velferdsteknologi på helse- og velferdsområdet
Arbeidsgiverstrategi	Strategi for Fredrikstad kommune som arbeidsgiver.
Energistrategi for Fredrikstad	Energistrategien skal bidra til å redusere klimagassutslipp og sikre energi til klimaomstillingen av næringslivet.
Fargeveileder	Strategi for overordnet fargepolitikk for byutviklingen. Skal gi føringer for framtidige planer
Lysstrategi	Strategi for å redusere lysforurensing i by og natur. Skal gi føringer for framtidige planer.
Strategi for masseuttak og deponibehov for Fredrikstad	Strategi/plan for masseuttak og deponibehov i Fredrikstad, og om mulig i et regionalt samarbeid.
Strategi for Øra	Kortfattet strategi med mål om bærekraftig utvikling av Øra-området, hvor det tas hensyn til industri, innbyggere og natur.

4.3 Vedlegg 3: Gjeldende planer

Reguleringsplaner, forvaltningsplaner, budsjett og handlingsprogram, og årsrapporter mm er ikke med her.

Aktive liv i Fredrikstad - kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og marka
Alkoholpolitisk handlingsplan 2020–2024
Arbeidsgiverstrategi
Arrangementsstrategi
Boligplan 2022-2030
Boligsosial handlingsplan
Brannsikkerhet for hjemmeboende i risikoutsatte grupper 2021-2024
Demensplan 2019-2026
Handlingsplan for bekker
Handlingsplan for plast 2023-2033
Handlingsplan for utdanning og oppvekst 2019 - 2022
Hovedplan - Vann og avløp
Hovedsykkelveier i Sarpsborg og Fredrikstad
Internasjonalt samarbeid
Kommunedelplan for folkehelse og levekår 2023-2030
Kommunedelplan for klima
Kommunedelplan for kulturminner 2023-2035
Kommunedelplan for naturmangfold
Kommunedelplan helse og velferd 2016-2027
Kommunedelplan kultur 2019-2030
Kommunedelplan Ny bro over Glomma
Kommunedelplan oppvekst
Kommuneplanens arealdel 2023 - 2035
Kommuneplanens samfunnsdel - Fredrikstad mot 2030
Landbruksplan 2023-2033
LeveMittLiv (2021-2028)
Næringsplan for Fredrikstad kommune
Overvannsrammeplan
Plan for barnehagebygg 2021-2031
Plan for bosetting og integrering av flyktninger i Fredrikstad kommune 2020-2027
Plan for helhet og sammenheng i arbeid med skolemiljø
Plan for helse- og omsorgsbygg frem mot 2040
Plan for informasjonsskilt i Fredrikstad kommune
Plan for kommunale nærmiljøanlegg 2023-2026
Plan for kvalitet i barne- og familietjenestene 2023-2027
Plan for kvalitet i barnehage 2023-2027
Plan for kvalitet i skole og SFO 2023-2027
Plan for legetjenesten 2019-2026
Plan for mat og ernæring, Helse og velferd 2018-2025
Plan for mestring, habilitering og rehabilitering 2016-2023
Plan for palliative helse- og omsorgstjenester 2023-2030
Plan for psykisk helse og rusmestring 2020-2027 – Sammen om mestring
Plan for samarbeid skole - kirke i Fredrikstad
Plan fra avfall til ressurs 2023-2030

Plan mot vold i nære relasjoner
Renovasjonsteknisk plan
Skogforvaltningsplan for kommunal skog
Strategi for Gamlebyen
Strategi for Leve hele livet
Strategi for mat og miljø
Strategi for områdesatsing i Fredrikstad 2023-2033
Strategi for Smart Fredrikstad
Strategi for toppidrett
Strategi for verdibevarende eiendomsforvaltning 2020 – 2023
Trafikksikkerhetsplan 2023-2026
Veksthuset - lokal plan for Kulturskolen i Fredrikstad
Veteranplan 2019-2026 - Plan for personell som har deltatt i internasjonal tjeneste

